

AGANO

AUGUSTODUNENSIS ECCLESIAE EPISCOPUS

NOTITIA HISTORICA

(Ex Gallia Christiana, nov. edit., tom. IV, pag. 381.)

Agano seu *Hagano*, imo et corrupte, ut videtur, *Aginus*, fuit primo *Æduensis* Ecclesiae abbas (alicujus earum abbatiarum quæ capitulo unitæ fuerant, et quarum titulum præcipui e canonicis assumebant,) ut patet ex charta *Helmoini* episcopi, quam refert *Mabill. Annal. t. IV, append., pag. 711*, imo in altero ejusdem præsulis diplomate ibidem, pag. 730, dicitur abbas et præpositus. Fuit deinde episcopus, verum quo præcise anno pedum acceperit, nobis incomptum; anno 1055, inquit *Sammarthani* non improbabili, quamvis falso fundamento. Contendunt enim hoc ipso anno habitam synodum *Augustodunensem* de qua hæc habet *Hugo* monachus *Cluniacensis* in *Vita Hugonis* abbatis sui: dux *Burgundiæ* *Robertus* *Haganonem* *Æduorum* episcopum nimia infestatione gravabat, variisque prædonum incursibus passim *Burgundia* laborabat. Ea propter episcopi *Gaufredus* *Lugdunensis*, *Hugo* *Bisuntinensis*, *Achardus* *Cabilonensis*, et *Drogo* *Matisconensis*, *Æduam* convenerunt, magnique patrem consilii *Hugonem* *Cluniacensem* abbatem venire rogaverunt. Venit et dux, sed fastu maligno interesse conventui recusavit. Inde commotus *Hugo* ipsum adit, et vehementer objurgatum, mirantibus omnibus, tanquam ovem mitissimam secum adduxit: ibique coram celeberrimo cœtu de pace locutus, mox discordiæ auctor in specie hominis proceri, facie truculenti e conventu egredi visus est, statimque candidissima columba capiti abbatis insidere, quod portentum ducem ad concordiam flexit, et ad condonandam filii sui necem, iis qui illius auctores fuerant. Ex his evidens est non anno 1055 habitam fuisse hanc synodum: in ea quippe *Robertus* parciit iis qui filium suum occiderant: at non anno assignato, sed 1057 interfectus est, ut discimus ex *Chronico Sancti Stephani Antissiodorensis* apud *D. Duchesne* probat. *geneal. ducum Burgundiæ*, pag. 14, his verbis; « Anno 1057 *Hugo*, filius *Roberti* ducis, incendio tradidit villam *S. Bricii*, et perierunt infra ecclesiam *cx*. (homines) et eodem anno ipse interfectus est. » Hunc eventum alii consignant anno 1073, alii 1063, aut 66 quorum sententiam in *Cabilonensibus* et *Matisconens. episc.* examinabimus. An. 1059 augustæ illi cæremoniæ præsens fuit, qua *Henricus* *Francorum* rex *Philippum* filium suum natu majorem in regni solum consortiumque sublimari, et consecrari curavit. Subscripsit privilegio *Leodegarii* *Viennensis* archiepiscopi, quo *S. Juliani* suæ urbis abbatiam fere vix non destructam *Brivatensibus* canonicis tradidit. Datum dicitur « iii Kalend. Martii, feria vii, anno ab Incarnat. 1066, et xxxv *Leodegarii* archiepiscopi. » Non conveniunt inter se chronica notæ; anno quippe 1066, feria vii, seu Sabbatum, non in iii, sed in v Kal. Martii incidit. « Quo eodem anno, ind. iv, regnante *Philippo* rege *Francorum* anno vii regni ejus: subscribit diplomati quo *Robertus* dux *Burgun-*

diæ agnoscit *bannum* abbatiz *Sancti Benigni* *divionensis*. Ex *Sammarthanis* nominatur in diplomate dato anno sequenti, inquit, ind. iv, anno vii *Philippi* regis, *Odono* *Flaviniacensi* et *Ilernio* *S. Sequani* abbatibus: verum hic idem annus est 1066.

An. 1070 habitum est concilium *Ansanum*, et cujus Actis nihil superest, quodque solum notamus ex instrumento *Acharii* *Cabilonensis* episcopi, quo antiquum *S. Laurentii* monasterium ad nihilum pene redactum dat monasterio *Iusulæ* *Barbaræ*, ut restituatur. Et subscribunt *Hugo* *Vesuntion.*, *Agano* *Æduensis* præsul et *Drogo* *Matisconensis*. Anno vii *Philippi* regis, Christi 1072, dat sacellum *S. Hilarii* (cœnobio *Cluniac.* Eodem anno occurrit in instrum. electionis *Hugonis* in abbatem *S. Rigali*, quæ facta dicitur, « cum magna opitulatione domini *Hugonis* [*Aganonis*] *Æduensis* præsulis. » Præsens fuit actui quo idem *Philippus* rex antiqua *Trenorciensis* abbatiz privilegia confirmavit anno 1075, cujus et diploma sua subscriptione munivit. Eodem, ind. xiii, tertio Idus Nov. ad ipsum sub nomine *Agui* *Augustod.* episc. exstat epistola *Gregorii* *VII* pape, *Burgundiæ* præsulibus scripta pro *Pultariensibus* monachis a *Lingonensi* clero divexatis. *Suburbana* apud *Æduam* *S. Symphoriani* ecclesia hisce temporibus in solitudinem vix non redacta erat: unde illam in pristinum monastici ordinis statum restitui jussit *Gregorius* papa, quod ut exsequeretur *Pontius* de *Giana* illius loci advocatus, eam *Flariacensi* cœnobio, consentiente *Aganone* episcopo, in melius reformandam concessit. Idque *Philippus* rex suis litteris confirmavit, quibus idem *Agano* subscripsit anno 1077. Memoratur cum *Valero* decano, *Norgaudo* præcentore, et *Hugone* de *Monte* *Sancti Joannis* xiii Kal. Octob. 1078, *Roberto* cancellario. In diplomate *Philippi* regis primus subscripsit anno sequenti, quo ecclesia *S. Martini* *Parisiensis*, quæ tunc canonicorum erat, *Hugoni* abbati *Cluniacensi*, ejusque successoribus in melius, et in monasticum statum restituenda donata « Actum publice apud *S. Benedictum* de *Floriaco*, anno Incarnationis Verbi 1079, regni nostri xix. » Præsens fuit electioni *Walterii* in *Cabilonensem* episcopum, et illius instrumento subscripsit an. 1080. Quo eodem cellam *Sancti Dionysii* de *Novigento* (*Nogent-le-Rotrou*) a *Carnutensibus* *Sancti Petri* monachis abstudit *Gaufridus* comes, et *Cluniacensibus* attribuit; instrumento hanc in rem confecto subscripta sunt signa *Aganonis* nostri, *Hugonis* *Lingon.* *Walterii* *Cabilonensis* et *Laudrici* *Matisconensis* antistitum. Quo deinceps adit et *Meldensi* concilio. Anno 1081 in ecclesia *Turonensi* graves exortæ sunt turbæ; *Fulco* *Rechinus* comes *Andecavorum*, suadente *Philippo* rege, *Radulphum* archiepiscopum e sua sede deiecit: quocirca « *A. [Agano]*.... *Augustodunensis* episcopus, *R. [Rat]*

salutem nullatenus sufficere valeamus, eorum suffragium necessario nobis est implorandum, qui non solum laboris sui fructum percipere, sed et nobis peccaminum nostrorum veniam apud divinam misericordiam juste et pie vivendo obtinere meruerunt. Quorum propitiationem ut nobis comparemus, sacra Deo loca in quibus eorum memoria digne et laudabiliter excolatur, tota devotione construere satagamus, ut de hac valle lacrymarum eorum ope educi et ad consortium illorum pertingentes, tandem Deum eorum in Sion videre mereamur. Quia ergo B. Germanum in numero eorum qui in hoc nobis patrocinari possunt, non infinitum esse, sincera sacræ paginæ relatione et miraculorum evidentia didicimus, ego Agano licet indignus, *Æduensis* tamen Ecclesiæ, utinam non ad detrimentum meum, dictus episcopus, videns olim locum in quo nunc prædicti confessoris Ecclesia divino nutu sita est, religioni fore congruum, ut pote ab omni strepitu populari remotum quorundam etiam relatione et sepulchrorum quæ ibi effodiebantur attestatiõe comperiens Deo quondam esse dicatam, quemdam bonæ vitæ presbyterum Bernardum nomine de religione conveni, et ut sub canonicæ vitæ institutis ibi Deo et præmemorato confessori deserviret sæpe eum monens, ut tandem monitis meis acquiesceret obtinui, ea conditione interposita, ut quando mihi vita comes esset, et ex divisa misericordia oportuum fieret, ejusdem loci commoditatibus inservirem. Unde postea comperiens a quibusdam presbyteris, ingruente avaritia, prædictæ Ecclesiæ commoda impediri, et pro exactione illorum, quæ illi quos presbyteri parochianos suos dicebant, Deo et beato Germano pro remedio animæ suæ dimiserant, religiosos viros inquietari, statui auctoritate Patris et Filii et Spiritus sancti, et beati Petri apo. totorum principis, beati quoque Nazarii patroni necnon domini Gregorii papæ, domini quoque

A Hugonis Lugdunensis Ecclesiæ archiepiscopi et apostolicæ sedis legati et nostra, ut quicumque laicorum ex quacunque parochia, *Æduensis*, vel alterius episcopatus, ad ecclesias, vicos et cimeteria B. Germani confugium fecerint, et inibi peracto anno spatio, statione vel hospitii necessitate immorati fuerint, ad ecclesiam scilicet B. Joannis Evangelistæ, quæ apud Barrum sita est, et ecclesiam S. Saturnini de Plancois et ecclesiam S. Martini de Dronventico, liceat prædictarum ecclesiarum clericis, quandiu communiter et sine proprio vixerint, illos ut proprios parochianos habere, et oblationes eorum, quas vivendo seu moriendo pro se obtulerint, suscipere, et absque ullius personæ inquietudine retinere. Qui vero se eis prius ut parochianos non junxerit, si tamen in alia parochia moriens aliquid de bonis suis, eis vel eorum ecclesiis dimittere vel apud quamlibet eorum ecclesiam sepulchram habere voluerit, si presbytero suo quod placuerit vel competens obsequium persolverit, præmissa auctoritate firmamus, et hoc quoque nullius calumnia vel contradictione impediatur. Quicumque igitur sæcularis vel clericus prædictarum ecclesiarum cimeteriis corpora sua sepeliri ad sustentandam pauperum Christi pauperiem concesserint, si viatico corporis et sanguinis Jesu Christi præmuniti peccatorum confessionem habuerint, quam possumus et debemus absolutionem auctoritate locis commissa suscipere mereantur.

C S. Aganonis episcopi *Æduensis*.
 S. Widonis archidiaconi.
 S. Hugonis archidiaconi.
 S. Sevin archidiaconi. et præpositi.
 S. Norgaudi archid. et cantoris.
 S. Ramerii archipresbyteri cardinalis.
 S. Rothberti archipresbyteri ;
 S. Durandi capellani.

AGANONIS EPISCOPI

ET ALIORUM LUGDUNENSIS PROVINCIÆ EPISCOPORUM

EPISTOLA

PRO RADULFO TURONENSI ARCHIEPISCOPO.

(MABILL. *Annal.* Bened. V. 176.)

(1) A. [Agano] Augustodunensis episcopus, R. [Rainaldus] Lingonensis, G. [Gualterius] Cabilonensis, L. [Landricus] Maticensis vice primatis

(1) In Ecclesia Turonensi tunc ingentes exortæ sunt turbæ. Earum occasio et causa ex eo nata est, quod Radulfus archiepiscopus faveret Amato et Hugoni Diensi episcopo, sedis apostolicæ legatis, qui Philippo regi episcopatus regni sui auferre ve-

curam gerens Ecclesiæ Lugdunensis cum toto Lugdunensis Ecclesiæ conventu, omnibus provinciæ Turonensis episcopis, abbatibus, clericis et monachis

lebant. Hinc rex Fulconi Rechino comiti Andegavorum injunxit ut archiepiscopum sede sua dejiceret; quo factis prædictus Radulfus Gregorium papam per nuntios interpellavit, ut comes Andegavensis et canonici Sancti Martini, qui ejus legatos in